

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.4.2.2024

Piotr Matyja
Prezes Zarządu Spółki
Miejska Energetyka Ciepła sp. z o. o.
ul. I. Paderewskiego 2
64-800 Chodzież

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/24/070 Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków zarządów i rad nadzorczych spółek komunalnych

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Miejska Energetyka Ciepła sp. z o. o.; ul. I. Paderewskiego 2, 64-800 Chodzież (dalej: Spółka albo MEC).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Piotr Matyja, Prezes Zarządu, od 22 sierpnia 2007 r. (dalej: Prezes Zarządu) ¹ .
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków zarządu. 2. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków rady nadzorczej.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2023, z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed i po tym okresie, jeśli miały wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
Kontrolerzy	1. Zbigniew Truszkowski, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/22/2024 z 22 stycznia 2024 r. i LPO/051/2024 z 5 kwietnia 2024 r. 2. Artur Pigłas, p.o. wicedyrektor Delegatury NIK w Poznaniu, upoważnienie do kontroli nr LPO/080/2024 z 15 maja 2024 r. (akta kontroli str. 1-1b, 363)

¹ Pełniący tę funkcję na podstawie uchwał: Nr 5/2013 z 3 czerwca 2013 r., 4/2018 z 7 czerwca 2018 r., a następnie 4/2023 z 12 czerwca 2023 r. powołany na członka Zarządu MEC z jednoczesnym powierzeniem obowiązków pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki.

² Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: ustawa o NIK.

II. Ocena ogólna³ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą wynagrodzenie stałe oraz uzupełniające Prezesa Zarządu zostało określone, naliczone i wypłacone w sposób zgodny z ustawą z dnia 9 czerwca 2016 r. o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami⁴, z uwzględnieniem przepisów ustaw o budżecie⁵. Wynagrodzenie to w większości wypłacono z zachowaniem postanowień uchwał Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników Spółki (dalej: NZW) i Zwyczajnego Zgromadzenia Wspólników MEC (dalej: ZZW)⁶.

Prezesowi Zarządu, na podstawie uchwały nr 4/2017 NZW MEC, przyznano urządzenia techniczne oraz zasoby stanowiące mienie spółki, które były przez niego wykorzystane zgodnie z zasadami określonymi w umowach o świadczenie usług zarządzania. Wynagrodzenia członków Rady Nadzorczej MEC (dalej: RN) były naliczane i wypłacane w sposób prawidłowy, tj. zgodnie z przepisami ustawy o wynagrodzeniach w spółkach, postanowieniami uchwał NZW i ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzenia członków organu nadzorczego MEC⁷ i z uwzględnieniem przepisów ustaw o budżecie.

Rada Nadzorcza, realizując postanowienia uchwały nr 4/2017 NZW MEC, nie ustaliła skonkretyzowanych i mierzalnych kryteriów, pozwalających obiektywnie ocenić poziom realizacji, dwóch spośród pięciu celów zarządczych wyznaczonych przez NZW. Było to niezgodne z art. 4 ust. 8 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach i zdaniem NIK stwarzało ryzyko niejednoznacznego odniesienia się do sposobu wykonania celów i utrudniało obiektywną weryfikację stopnia ich realizacji.

RN w 2022 r. przyznała Prezesowi Zarządu część zmienną wynagrodzenia w pełnej wysokości, pomimo niezrealizowania przez niego jednego z celów zarządczych. W konsekwencji wysokość wynagrodzenia została zawyżona o 2 179,87 zł.

W umowach o świadczenie usług w zakresie zarządzania RN przyznała Prezesowi Zarządu dodatkowe uprawnienia, które nie zostały przewidziane w uchwale nr 4/2017 NZW MEC. Przyznanie Prezesowi Zarządu prawa do płatnych przerw w udzielaniu świadczeń w zakresie zarządzania stanowiło przekroczenie przez RN udzielonych jej kompetencji do kształtowania stosunku prawnego z Prezesem Zarządu.

³ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 1907 ze zm. (dalej: ustawa o wynagrodzeniach w spółkach).

⁵ Tj. art. 28 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2018 (Dz. U. poz. 2371, ze zm.), art. 22 ustawy z dnia 9 listopada 2018 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2019 (Dz. U. poz. 2435, ze zm.), art. 31 ustawy z dnia 13 lutego 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2020 (Dz. U. poz. 278), art. 15 ustawy z dnia 19 listopada 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2021 (Dz. U. poz. 2400, ze zm.), art. 11 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2022 (Dz. U. poz. 2445, ze zm.), art. 11 ustawy z dnia 1 grudnia 2022 r. o szczególnych rozwiązaniach służących realizacji ustawy budżetowej na rok 2023 (Dz. U. poz. 2666, ze zm.); dalej: ustawy o budżecie.

⁶ Uchwała nr 4/2017 Nadzwyczajnego Zgromadzenia Wspólników z 23 stycznia 2017 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego spółki MEC (dalej: uchwała nr 4/2017 NZW MEC); Uchwała nr 10/2021 ZZW MEC z 9 czerwca 2021 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego spółki MEC (dalej: uchwała nr 10/2021 ZZW MEC); Uchwała nr 2/2022 NZW MEC z 25 lutego 2022 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego (dalej: uchwała nr 2/2022 NZW MEC).

⁷ Uchwała nr 3/2017 NZW MEC z dnia 23 stycznia 2017 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego spółki Miejskiej Energetyki ciepłej sp. z o.o. w Chodzieży (dalej: uchwała nr 3/2017 NZW MEC); Uchwała nr 9/2021 ZZW MEC z dnia 9 czerwca 2021 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego MEC (dalej: uchwała nr 9/2021 ZZW MEC); Uchwała nr 1/2022 NZW z dnia 25 lutego 2022 r. w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu nadzorczego MEC (dalej: uchwała nr 1/2022 NZW MEC).

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

1. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków zarządu.

Opis stanu
faktycznego

1.1. MEC jest spółką należącą w 100% do gminy miejskiej Chodzież. W okresie objętym kontrolą Spółka spełniała warunki określone w art. 4 ust. 2 pkt 1 lit. b, c⁹ i w art. 4 ust. 2 pkt 2 lit. a, b, c¹⁰ ustawy o wynagrodzeniach w spółkach. Skala działalności spółki, w szczególności wartość jej aktywów, osiąganych przychodów i wielkości zatrudnienia uprawniała do ustalenia członkom jej organu zarządzającego części stałej wynagrodzenia w przedziale od jednokrotności do trzykrotności w latach 2018-2021 i od dwukrotności do czterokrotności w latach 2022-2023 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (dalej: przeciętne miesięczne wynagrodzenie), tj. podstawy wymiaru w rozumieniu art. 1 ust. 3 pkt 11 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach¹¹.

W latach 2018-2023 zarząd Spółki składał się z jednego członka pełniącego funkcję Prezesa Zarządu.

(akta kontroli str. 23-29, 80-84)

Zasady kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego Spółki regulowała uchwała nr 4/2017 NZW MEC, zmieniona następnie uchwałami: nr 10/2021 ZZW MEC i nr 2/2022 NZW MEC. W uchwałach tych osobie zajmującej stanowisko Prezesa Zarządu określono wynagrodzenie stałe jako krotność kolejno: 2,4, 2,55 i 2,75 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach. Wykonanie tych uchwał powierzono RN MEC. Uchwały zgromadzenia wspólników w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń, nie przewidywały waloryzacji wynagrodzenia. W badanym okresie ani RN, ani ZW nie podejmowały uchwał w sprawie kształtowania wynagrodzenia członków zarządu.

(akta kontroli str. 24-29)

Od 1 lutego 2017 r. wynagrodzenia Prezesa Zarządu były ustalane i naliczane na podstawie ww. uchwał NZW i ZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego. Rada Nadzorcza reprezentowana przez Przewodniczącego RN zawarła z Prezesem Zarządu trzy umowy o świadczenie usług zarządzania (kontrakt menedżerski)¹²: 1 lutego 2017 r. (na okres od 1 lutego 2017 r. do 6 czerwca 2018 r.), 7 czerwca 2018 r. (na okres od 7 czerwca 2018 r. do 31 maja 2021 r.) i 12 czerwca 2023 r. (nadal obowiązująca), ustalając w nich kwotowo część stałą wynagrodzenia odpowiednio w wysokości brutto: 10.569,07 zł (krotność 2,4), 10.569,07 zł (krotność 2,4) i 12.110,40 zł (krotność 2,75)¹³. Umowa o zarządzanie z 7 czerwca 2018 r. była dwukrotnie zmieniana: umową z 9 czerwca 2021 r. (na okres od 1 czerwca 2021 r. do 31 stycznia 2022 r.) i z 7 marca 2022 r. (na okres od 1 lutego

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ W latach 2018-2021.

¹⁰ W latach 2022-2023.

¹¹ W okresie objętym kontrolą podstawa wymiaru wynosiła niezmiennie 4403,78 zł i stanowiła równowartość przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat z zysku w czwartym kwartale 2016 r., określonego obwieszczeniem Prezesa GUS z dnia 18 stycznia 2017 r. (Dz. Urz. GUS z 2017 r. poz. 3). Wynikało to z przepisów ustaw o budżetach.

¹² Dalej: umowy o zarządzanie.

¹³ Od 12 czerwca 2023 r., w związku z uzyskaniem mandatu do pełnienia funkcji Prezesa Zarządu Spółki (Uchwała RN nr 4/2023 z dnia 12 czerwca 2023 r.); część stała wynagrodzenia bez zmian.

2022 r. do 11 czerwca 2023 r.). Dokonano wówczas wprowadzenia nowego zapisu - kwoty części stałej wynagrodzenia w wysokości odpowiednio (brutto): 11.229,64 zł (krotność 2,55)¹⁴ i 12.110,40 zł (krotność 2,75)¹⁵. Zapisy w ww. umowach określające wysokość stałego miesięcznego wynagrodzenia członka zarządu były spójne z postanowieniami uchwał ZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzenia członków zarządu.

(akta kontroli str. 30-75)

W latach 2018-2023 Prezesowi Zarządu za wykonywanie funkcji w ramach usług zarządzania naliczono wynagrodzenie stałe w kwocie brutto 801.708,19 zł¹⁶. W poszczególnych latach było to odpowiednio: 126.828,84 zł, 126.828,84 zł, 126.828,84 zł, 131.452,83 zł, 144.444,04 zł i 145.324,80 zł¹⁷.

Część stałą wynagrodzenia Prezesa naliczono i wypłacono zgodnie z zasadami określonymi w uchwałach w sprawie wynagrodzeń, przepisami art. 4 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach oraz postanowieniami umów o zarządzanie. Przy jej naliczaniu uwzględniono przepisy ustaw o budżecie. Podstawa wymiaru wynagrodzenia w latach 2018-2023 została zamrożona zgodnie z: art. 28, art. 22, art. 31, art. 15 oraz art. 11 i ponownie art. 11 ustaw o budżecie, tj. na poziomie określonym w 2017 r.

(akta kontroli str. 80-96)

1.2. Stosownie do art. 4 ust. 5 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach, wynagrodzenie zmienne dla członka zarządu uzależniono od poziomu realizacji celów zarządczych. Zgodnie z § 1 pkt 2 uchwały nr 4/2017 NZW MEC, wysokość części zmiennej wynagrodzenia w Spółce ustalono na 10% wynagrodzenia podstawowego członka organu zarządzającego - Prezesa Zarządu, w poprzednim roku obrotowym. Część zmienną wynagrodzenia całkowitego członka organu zarządzającego, zdefiniowano jako wynagrodzenie uzupełniające za rok obrotowy Spółki, uzależnione od poziomu realizacji celów zarządczych ustalonych w tej uchwale. Wynagrodzenie to przysługiwało po zatwierdzeniu sprawozdania Zarządu z działalności Spółki oraz sprawozdania finansowego spółki za poprzedni rok obrotowy oraz udzieleniu członkowi organu zarządzającego absolutorium z wykonania przez niego obowiązków przez walne zgromadzenie. W § 2 ww. uchwały, dla Prezesa Zarządu wyznaczono następujące cele zarządcze: (1) osiągnięcie zysku netto albo zysku przed pomniejszeniem o odsetki, podatki i amortyzację; (2) realizacja zatwierdzonego planu inwestycyjnego; (3) utrzymanie płynności finansowej, dodatniego wskaźnika rentowności; (4) zapewnienie ciągłości, bezpieczeństwa i wysokiej jakości świadczonych usług; (5) pozytywny odbiór Spółki uwzględniający uzasadnione skargi Odbiorców. Uszczegółowienia celów zarządczych, wag, a także obiektywnych i mierzalnych kryteriów ich realizacji i rozliczania NZW powierzyło RN.

(akta kontroli str. 24-25)

Rada Nadzorcza w uchwale nr 1/2017¹⁸ uszczegółowiła dla Prezesa Zarządu wskaźniki określające wykonanie celów zarządczych (dalej: KPI), wzory ich obliczania, oczekiwane poziomy ich wartości (dalej: wartości referencyjne) oraz wagi, stanowiące kryteria oceny udziału poszczególnych KPI w sumarycznej ocenie wykonania celów zarządczych. Na ich podstawie RN dokonywała oceny realizacji tych

¹⁴ Od 1 czerwca 2021 r.

¹⁵ Od 1 lutego 2022 r.

¹⁶ Wpłacając na jego konto z tego tytułu 571.130,49 zł.

¹⁷ Wpłacając na jego konto odpowiednio: 90.679,21 zł, 90.604,71 zł, 91.679,74 zł, 94.974,39 zł, 97.549,66 zł i 105.642,78 zł.

¹⁸ Uchwała nr 1/2017 RN MEC z 30 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia wskaźników określających wykonanie celów zarządczych (KPI), wartości referencyjnych oraz trybu i sposobu oceny ich wykonania dla Pana Piotra Matyji Prezesa Zarządu MEC (dalej: uchwała nr 1/2017 RN MEC).

celów. W § 1 ust. 2 ww. uchwały RN ustaliła następujące wartości referencyjne i wagi celów zarządczych:

- osiągnięcie zysku netto albo zysku przed pomniejszeniem o odsetki, podatki i amortyzację; wartość referencyjna 1 zł; waga 50%,
- realizacja zatwierdzonego planu inwestycyjnego; wartość referencyjna 80%; waga 20%,
- utrzymanie płynności finansowej, dodatniego wskaźnika rentowności; wartość referencyjna 100%; waga 15%,
- zapewnienie ciągłości, bezpieczeństwa i wysokiej jakości świadczonych usług; wartość referencyjna 98%; waga 10%,
- pozytywny odbiór Spółki uwzględniający uzasadnione skargi Odbiorców; wartość referencyjna <5/rok; waga 5%.

Wskazano przy tym, że: dany KPI jest w pełni wykonany gdy osiągnie co najmniej wartość referencyjną. Dla wartości poniżej 50% wartości referencyjnej dany KPI uznawano za niewykonany i nie przyznawano części wynagrodzenia zmiennego przypadającego zgodnie z przyjętą wagą na ten KPI. Dla przedziału wartości od 50% do 100% wartości referencyjnej przyporządkowano stopień realizacji wskaźnika KPI proporcjonalnie do uzyskanej wartości w tym przedziale.

Dla celów zarządczych nr 2 i 4 RN nie ustaliła obiektywnych i mierzalnych kryteriów oceny poziomu ich realizacji, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 103-104)

Przyjęte dla Zarządu w 2017 r.¹⁹ cele zarządcze oraz wskaźniki określające wykonanie celów zarządczych, wartości referencyjne, tryb i sposoby oceny ich wykonania, obowiązywały przez wszystkie lata badanego okresu i nie uległy zmianom.

(akta kontroli str. 83, 101, 148, 259-263)

W § 3 ww. uchwały zobowiązano Prezesa Zarządu, w terminie siedmiu dni od daty odbycia ZWZ zatwierdzającego sprawozdanie finansowe Spółki za rok obrotowy, do przedstawienia RN sprawozdania z wykonania celów zarządczych w oparciu o ustalone wskaźniki KPI. RN zobowiązano, w terminie do siedmiu dni od złożenia sprawozdania Prezesa Zarządu, do podjęcia uchwały w sprawie oceny wykonania celów zarządczych w roku obrotowym i ustalenia kwoty wynagrodzenia zmiennego przysługującego za ten rok obrotowy. W czterech przypadkach Prezes Zarządu przedstawił RN sprawozdania z wykonania celów zarządczych w dniu, w którym ZWZ zatwierdziło sprawozdanie finansowe²⁰, a w jednym przypadku czwartego dnia po zatwierdzeniu ww. sprawozdania.

(akta kontroli str. 258, 259-263)

RN dokonywała sumarycznej oceny wykonania celów zarządczych²¹ na podstawie sprawozdań Prezesa Zarządu z realizacji celów zarządczych, do której dołączano stosowną dokumentację. Sprawozdania te zawierały: wyliczenie zysku netto lub straty w roku obrachunkowym; szczegółowe analizy planu inwestycyjnego i oceny stopnia jego wykonania; informacje o płynności finansowej oraz realizacji zobowiązań; informacje o pracy systemu ciepłego i skargach na funkcjonowanie Spółki. W każdym roku badanego okresu odbyło się posiedzenie RN, na którym po

¹⁹ Patrz uchwała nr 4 /2017 NZW MEC i uchwała w sprawie wskaźników wykonania celów zarządczych.

²⁰ Tj. 3 czerwca 2019 r., 8 czerwca 2020 r., 9 czerwca 2021 r. i 12 czerwca 2023 r.

²¹ Według wzoru: $KWZ = KBWZ \times (KPI1 \times W1 + KPI2 \times W2 + KPI_n \times W_n)$, gdzie: KWZ kwota Wynagrodzenia Zmiennego wyrażona w zł KBWZ Kwota Bazowa Wynagrodzenia Zmiennego wyrażona w zł 12.327,52 (stanowi 10 % Wynagrodzenia Stałego) KPI 1 ...n wykonanie, danego KPI wyrażone w % (osiągnięcie wartości referencyjnej = 100%; poniżej minimum = 0 %) W 1... n Waga danego KPI w Kwocie Bazowej wyrażona ułamkiem dziesiętnym. (suma Wag = 1).

wysłuchaniu sprawozdania Prezesa Zarządu z realizacji celów zarządczych RN podejmowała jednogłośnie uchwały²² w sprawie wykonania celów zarządczych i ustalenia należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC²³. W okresie objętym badaniem RN podjęła wymagane uchwały, w których przyjęła i zatwierdziła wykonanie przez zarząd spółki celów zarządczych oraz przyznała kwotę części zmiennej wynagrodzenia Prezesa Zarządu w terminie wymaganym w ww. uchwale.
(akta kontroli str. 83, 101, 148, 259-263)

W latach 2018-2022 wskaźnik realizacji inwestycji²⁴ w ujęciu wartościowym wynosił odpowiednio: 113%, 115%, 102%, 146%, i 112%. W ww. okresie nie odnotowano awarii systemu ciepłego, którego konsekwencją było pozbawienie ciepła odbiorców. Brak było skarg dot. działalności Spółki. W latach 2018-2021 spółka uzyskała zysk, a w 2022 r. odnotowała ujemny wynik finansowy.

Za lata 2018-2022 Spółka wypłaciła Prezesowi wynagrodzenie z tytułu jego części zmiennej w wys. 40 304,76 zł.

Według danych zamieszczonych w corocznych sprawozdaniach zarządu, w latach 2018-2021 Prezes Zarządu zrealizował wszystkie cele zarządcze, o których mowa w uchwale nr 4/2017 NZW MEC i uchwale nr 1/2017 RN MEC. RN prawidłowo, zgodnie z zasadami przyjętymi w ww. uchwale, akceptowała realizację tych celów, podejmując uchwały o przyznaniu części zmiennej wynagrodzenia²⁵. Za ten okres Spółka wypłaciła Prezesowi odpowiednio: 8 852,28 zł, 8 947,10 zł, 8 947,10 zł i 8 604,54 zł. W 2022 r. w związku z nieosiągnięciem wartości referencyjnej dla wskaźnika „osiągnięcie zysku netto albo zysku przed pomniejszeniem o odsetki, podatki i amortyzację”²⁶, część zmienna wynagrodzenia za ten rok została obniżona i zgodnie z zawartym w uchwale algorytmem wyniosła 4.953,74 zł²⁷. Jednocześnie nie została osiągnięta wartość referencyjna wskaźnika nr 3 „utrzymanie płynności finansowej, dodatniego wskaźnika rentowności”, jednak nie dokonano umniejszenia wynagrodzenia Prezesa Zarządu w części zmiennej, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

Prezes Zarządu wyjaśnił, że *prognoza finansowa dla spółki na 2022 r. przeprowadzona na początku roku nie wykazywała żadnego zagrożenia dla osiągnięcia przez Spółkę dodatniego wyniku finansowego, mimo dynamicznych zmian na rynku węgla. Zarząd Spółki złożył w listopadzie 2021 r. roku wniosek o zatwierdzenie nowej taryfy dla ciepła, uwzględniający wzrost cen węgla, gdyż poprzednia taryfa miała obowiązywać do końca stycznia 2022 r. Procedowanie taryfy*

²² Uchwały: nr 4/2019 z 5 czerwca 2019 r., 4/2020 z 15 czerwca 2020 r., 4/2021 z 15 czerwca 2021 r., 4/2022 z 20 czerwca 2022 r., 6/2023 z 12 czerwca 2023 r. RN MEC w sprawie: „Wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC” Chodzież”.

²³ Protokół nr 03/2019 z posiedzenia RN MEC odbytego 5 czerwca 2019 r., protokół nr 03/2020 z posiedzenia RN MEC odbytego 15 czerwca 2020 r., Protokół nr 03/2021 z posiedzenia RN MEC odbytego 15 czerwca 2021 r., Protokół nr 04/2022 z posiedzenia RN MEC odbytego 20 czerwca 2022 r., Protokół nr 03/2023 z posiedzenia RN MEC odbytego 12 czerwca 2023 r.

²⁴ Jako stosunek zaplanowanych inwestycji w zł do wykonanych w zł.

²⁵ Uchwała 4/2019 RN MEC z 5 czerwca 2019 r. w sprawie: „Wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC; Uchwała 4/2020 RN MEC z 15 czerwca 2020 r. w sprawie: „Wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC; Uchwała 4/2021 RN MEC z 15 czerwca 2021 r. w sprawie: „Wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC”. Uchwała 4/2022 RN MEC z 20 czerwca 2022 r. w sprawie: „Wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC; Zatwierdzenie sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego spółki za rok obrotowy 2023 oraz udzieleniu Prezesowi Zarządu absolutorium z wykonania przez niego obowiązków przez zgromadzenie wspólników nastąpi w czerwcu 2024 r.

²⁶ W roku obrachunkowym od 1 stycznia 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. Spółka poniosła stratę netto w wysokości 96.003,93 zł.

²⁷ Uchwała 6/2023 RN MEC z 12 czerwca 2023 r. w sprawie: „Wykonania celów zarządczych i ustalenia wysokości należnej części zmiennej wynagrodzenia dla Zarządu MEC. Dla przykładu część zmienna wynagrodzenia za rok 2021 wyniosła 13 475, 57 zł.

przeciągało się i ostatecznie nowa taryfa weszła w życie dopiero 4 maja 2022 r., z 93 dniowym opóźnieniem. Prezes wyjaśnił, że dynamiczne zmiany na rynku cen paliw węglowych, faktyczne zamrożenie taryfy dla ciepła o kolejne trzy miesiące, spowodowały pogorszenie warunków ekonomicznych działalności spółki. W efekcie na koniec 2022 r. spółka zanotowała stratę finansową w wysokości 96 003,93 zł, stanowiącej 1,01 % przychodów spółki w 2022 r.

(akta kontroli str. 83, 101, 148, 259-263)

Zgodnie z art. 4 ust. 9 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach, w każdym roku badanego okresu wynagrodzenie uzupełniające Prezesa Zarządu (część zmienna) naliczono i wypłacono po zatwierdzeniu sprawozdania zarządu z działalności spółki oraz sprawozdania finansowego spółki za ubiegły rok obrotowy oraz udzieleniu Prezesowi Zarządu przez zgromadzenie wspólników absolutorium z wykonania przez niego obowiązków.

(akta kontroli str. 84)

1.3. Regulacje w zakresie przesłanek, zasad wypłacenia i wysokości odpraw zawarto w § 3 ust. 1 pkt 3 uchwały nr 4/2017 NZW MEC ustalając, że w razie rozwiązania umowy w związku z zaprzestaniem pełnienia funkcji z jakichkolwiek przyczyn innych niż naruszenie przez członka zarządu podstawowych obowiązków, członkowi zarządu przysługuje odprawa w wysokości nie wyższej niż trzykrotność części stałej wynagrodzenia, pod warunkiem pełnienia przez niego funkcji przez okres co najmniej 12 miesięcy przed rozwiązaniem umowy. Postanowienia tej uchwały nie w pełni zabezpieczały interes spółki, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości. W § 12 umów o świadczenie usług zarządzania zawartych przez Przewodniczącego RN w 2018 r. i w 2023 r. Prezesowi Zarządu przyznana została odprawa w przypadku rozwiązania albo wypowiedzenia umowy przez Spółkę.

W okresie objętym kontrolą nie przyznawano i nie wypłacano członkom zarządu odprawy, gdyż nie wystąpiły okoliczności w postaci rozwiązania albo wypowiedzenia umowy o świadczenie usług zarządzania.

(akta kontroli str. 25, 48, 60, 74-75, 78, 97)

1.4. W § 3 ust. 2 uchwały nr 4/2017 NZW MEC Prezesowi Zarządu przyznano uprawnienie do korzystania z urządzeń technicznych oraz zasobów, stanowiących mienie Spółki: komputera przenośnego; służbowego telefonu komórkowego; prasy i literatury fachowej; zwrotu kosztów podróży służbowych; kosztów szkoleń i konferencji; kosztów badań lekarskich, na zasadach określonych w umowie o świadczenie usług zarządzania. Podczas wykonywania obowiązków, na podstawie odpowiednich postanowień umów o zarządzanie, Prezes Zarządu korzystał z komputera przenośnego; służbowego telefonu komórkowego wraz z ustalonym limitem rozmów oraz zwrotu kosztów podróży samochodem prywatnym, związanych z pełnieniem funkcji wjazdach lokalnych i zamiejscowych. Uregulowania zawarte w tych umowach były spójne z ww. uchwałą. W latach 2018-2023 Spółka poniosła koszty związane z: użytkowaniem telefonu komórkowego w wys. 2 628,72 zł, podróży samochodem prywatnym w wys. 17 544,12 zł, diet w krajowej podróży służbowej w wys. 1 281,10 zł. Łączne koszty z tego tytułu wyniosły 21 453,94 zł. Prezes Zarządu wykorzystał średnio 18,3% środków, z przyznanego limitu miesięcznego środków z tytułu rozmów telefonicznych oraz 90% środków przeznaczonych na wykorzystanie samochodu prywatnego do celów służbowych²⁸. Przyznane urządzenia techniczne i zasoby spółki były niezbędne do sprawowania funkcji w zarządzie spółki. Nie stwierdzono przypadków sprzedaży mienia spółki Prezesowi Zarządu.

(akta kontroli str. 283-284, 285-305)

²⁸ Z limitem 300 km miesięcznie. W latach 2018-2023 limit ten wynosił miesięcznie 3 078,88 zł (0,8358 zł/km od 2018 r. do 2022 r.) i 4 140 zł, (1,1500 zł/km w 2023 r.).

1.5. Zakaz podejmowania działalności konkurencyjnej po ustaniu pełnienia funkcji członka zarządu zastrzeżono zarówno w uchwale nr 4/2017 NZW MEC, jak i we wszystkich umowach o świadczenie usług zarządzania. W § 4 ust. 1 ww. uchwały dopuszczono możliwość zawarcia przez RN z członkiem zarządu umowy o zakazie konkurencji obowiązującym po ustaniu pełnienia funkcji, pod warunkiem, że może być ona zawarta jedynie w przypadku pełnienia funkcji przez członka zarządu przez okres co najmniej trzech miesięcy. Natomiast w § 4 ust. 2 ww. uchwały zaznaczono, że okres zakazu konkurencji nie może przekraczać sześciu miesięcy po ustaniu pełnienia funkcji członka zarządu. W umowach o świadczenie usług zarządzania postanowiono, że w okresie trzech miesięcy po ustaniu pełnienia funkcji, Prezes Zarządu nie będzie prowadził działalności konkurencyjnej. Ponadto ustalono, że z tego tytułu przysługuje mu, przez okres trwania zakazu konkurencji, odszkodowanie za każdy miesiąc w wysokości 100% wynagrodzenia miesięcznego podstawowego otrzymanego przed ustaniem pełnienia funkcji, płatne do 10 dnia miesiąca z dołu pod warunkiem złożenia pisemnego oświadczenia o przestrzeganiu zakazu konkurencji. W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki wypłaty odszkodowań z tytułu zakazu konkurencji.

(akta kontroli str. 26, 78, 98)

1.6. W zawartych umowach o świadczenie usług zarządzania dodatkowe uprawnienia przyznane Prezesowi Zarządu były zgodne z katalogiem przewidzianym w art. 5 ust. 2 pkt 1-4 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach i w większości zostały ujęte w uchwale nr 4/2017 NZW MEC. Wprowadzone w umowie o zarządzanie zakazy²⁹ były zgodne z ww. aktami prawnymi.

W umowach o świadczenie usług w zakresie zarządzania Prezesowi Zarządu przyznano płatne przerwy w udzielaniu świadczeń w zakresie zarządzania, pomimo braku stosownych uregulowań w uchwale NZW, co zostało opisane w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”.

(akta kontroli str. 99, 307)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Dla dwóch spośród pięciu celów zarządczych RN nie zastosowała w pełni przyjętej w zarządzaniu reguły S.M.A.R.T., według której cele zarządcze powinny być skonkretyzowane, mierzalne, a przez to obiektywne. Ponadto z art. 4 ust. 5 i 8 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach wynika, że w spółkach do których mają zastosowanie przepisy tej ustawy kryteria realizacji i rozliczania celów zarządczych powinny być obiektywne i mierzalne. Brak precyzyjnych wskaźników oceny realizacji dwóch celów zarządczych uniemożliwiał mierzalne zwymiarowanie wymienianych przez RN zadań, a przez to ocenę poziomu osiągnięcia celu i zasadności przyznanego w danym roku wynagrodzenia.

RN uchwałą nr 1/2017³⁰, realizując postanowienie uchwały 4/2017 NZW MEC uszczegółowiła cele zarządcze: wskazując ich oczekiwane wartości oraz wagi do określenia udziału poszczególnych wskaźników w sumarycznej ocenie oraz wzory obliczania tych wskaźników. Dla dwóch celów określono:

²⁹ Tj., że Prezes Zarządu Spółki: nie będzie pobierał wynagrodzenia z tytułu pełnienia funkcji członka organu w podmiotach zależnych od spółki w ramach grupy kapitałowej w rozumieniu art. 4 pkt 14 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów oraz zobowiązany jest do informowania przez członka organu zarządzającego o zamiarze pełnienia funkcji w organach innej spółki handlowej, nabyciu w niej akcji oraz może przewidywać zakaz pełnienia funkcji w organach jakiegokolwiek innej spółki handlowej lub wprowadzać inne ograniczenia dotyczące działalności członka organu zarządzającego.

³⁰ Uchwała nr 1/2017 RN MEC z 30 stycznia 2017 r. w sprawie ustalenia wskaźników określających wykonanie celów zarządczych (KPI), wartości referencyjnych oraz trybu i sposobu oceny ich wykonania dla Prezesa Zarządu MEC (dalej: uchwała nr 1/2017 RN MEC)

- cel nr 2: wskaźnik: realizacja zatwierdzonego planu inwestycyjnego; wartość referencyjna 80%.
- cel nr 4 wskaźnik: zapewnienie ciągłości, bezpieczeństwa i wysokiej jakości świadczonych usług; wartość referencyjna 98%.

Nie określono zatem obiektywnych i mierzalnych kryteriów oceny realizacji planów inwestycyjnych, tj. brak było informacji czy ocena zostanie dokonana w wymiarze ilościowym (liczby zadań) czy wartościowym (wysokość poniesionych nakładów). Nie wskazano również obiektywnych i mierzalnych kryteriów oceny zapewnienia ciągłości, bezpieczeństwa i wysokiej jakości tych usług. Brak precyzyjnych wskaźników oceny realizacji tego celu zarządczego uniemożliwiał mierzalne zwymiarowanie wymienianych przez RN zadań, a przez to ocenę poziomu osiągnięcia celu i zasadności przyznanego wynagrodzenia w danym roku obrotowym³¹.

(akta kontroli str. 103-128)

W zakresie realizacji celu nr 2 Przewodniczący RN podał w złożonym wyjaśnieniu, że: „prawdą jest, że z określenia celu zarządczego nr 2 tj. *realizacja zatwierdzonego planu inwestycyjnego* nie wynika jednoznacznie, czy wykonanie celu polega na ocenie wartościowej, czy ilościowej”. Przewodniczący RN podał ponadto, że w planie inwestycyjnym przedstawionym RN do zatwierdzenia, znajdują się nazwy planowanych zadań oraz prognozowany koszt wykonania inwestycji, a ponadto wartość inwestycji określana jest w odniesieniu do amortyzacji tak, aby przynajmniej utrzymać wartość aktywów spółki z roku poprzedniego. W związku z tym, że amortyzacja określana jest wartościowo, także plan inwestycyjny jak i jego ocena, zgodnie z wyjaśnieniami Przewodniczącego RN, dotyczą wartości wykonanych inwestycji. Przewodniczący RN podał ponadto, że: „W ocenie wykonania danego celu zarządczego przekazanego za dany rok obrotowy przez prezesa spółki uwzględniana jest wartość referencyjna oraz waga danego celu. Mimo braku jednoznacznego określenia, czy ocena dotyczy wykonania wartości czy ilości wykonanych inwestycji, w dorozumieniu należy przyjąć, że jedyną możliwością jest ocena wartościowa. Wynika to bezpośrednio z definicji *wartości referencyjnej*, która w przypadku celu zarządczego nr 2 wynosi 80% i wagi wynoszącej 20%. W przykładowym roku zaplanowane zostało 12 inwestycji o wartości 400.000 zł, wykonane zostało 10 inwestycji o wartości 340.000 zł. RN badając wykonanie tego celu zarządczego nie może się odnieść do ilości wykonanych inwestycji, ponieważ próba wyliczenia tej części realizacji celów zarządczych wyglądałaby następująco: Wartość referencyjna = $12 \times 80 = 9,6$ inwestycji. Określony w ten sposób próg wykonalności celu zarządczego nie daje RN narzędzia do określenia, czy zarząd wywiązał się z tego celu, czy też nie. (...) W tej sytuacji oczywiste jest, że kryterium wykonania celu zarządczego nr 2 jest wartościowe”

Przewodniczący RN podał ponadto, że z informacji uzyskanej od Skarbnika Miasta wynika, iż planując inwestycje w budżecie miejskim zawsze określa się wartość inwestycji. Przy planie rzeczowym niemożliwe byłoby zabezpieczenie niezbędnych środków do realizacji inwestycji, gdyż wartość planowanych środków nie byłaby znana. W ocenie składającego wyjaśnienia, punktem odniesienia dla analizy wykonania celu zarządczego nr 2 może być rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 grudnia 2010 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa³². W rozdziale dotyczącym rozliczenia inwestycji finansowanych ze środków budżetu państwa wspomina się o zwrocie niewykorzystanych środków

³¹ Z tyt. realizacji ww. dwóch celów zarządczych Prezesowi Zarządu wypłacono wynagrodzenie zmienne w wys. 17.637,15 zł.

³² Dz. U. Nr 238, poz. 1579.

finansowych, stąd według wyjaśnień Przewodniczącego RN, wniosek że analiza wykonanej inwestycji opiera się o kryterium wartości.

W zakresie realizacji celu nr 4, Przewodniczący RN wyjaśnił, że „wyznacznikiem zapewnienia ciągłości dostawy ciepła był brak przerw w dostawie ciepła wynikających z awarii w systemie ciepłowniczym. Spółka zabezpiecza się przed wystąpieniem przerw w dostawie ciepła dublując newralgiczne elementy systemu takie jak: pompy, kotły, wentylatory. W oparciu o wyliczenia w sprawozdaniu z realizacji celu zarządczego nr 4 RN uznała, że w żadnym roku badanego okresu nie wystąpiły w spółce awarie, które spowodowałyby wstrzymanie dostawy ciepła. Przewodniczący RN wyjaśnił, że bezpieczeństwo dostaw ciepła wiązało się z brakiem zagrożenia ze strony urządzeń ciepłowniczych dla zdrowia i życia pracowników Spółki, odbiorców ciepła oraz powstaniu szkód materialnych w systemie i otoczeniu zewnętrznym. Ponadto wyznacznik ten był ściśle związany z brakiem awarii zarówno w systemie przesyłowym jak i wytwórczym. W oparciu o sprawozdanie z realizacji celu zarządczego nr 4 RN uznała, że w żadnym roku badanego okresu nie odnotowano zdarzeń, które mogły mieć wpływ na bezpieczeństwo funkcjonowania systemu ciepłowniczego na terenie miasta. Przewodniczący RN wyjaśnił ponadto, że wyznaczniki świadczenia usług wysokiej jakości były bezpośrednio powiązane z zapewnieniem ciągłości i bezpieczeństwa tych usług. Niewystąpienie w badanym okresie awarii systemu ciepłowniczego, skutkujących wstrzymaniem dostaw ciepła albo stwarzających zagrożenie dla zdrowia i życia lub mienia, według wyjaśnień Przewodniczącego RN uznane zostało za spełnienie warunków pozwalających na uznanie celu zarządczego nr 4 za zrealizowany.

(akta kontroli str. 356-360)

Zdaniem NIK, sposób sformułowania ww. celów stwarza wątpliwości interpretacyjne, stąd ustalenie jednoznacznych kryteriów ich realizacji stanowiłyby uzupełnienie intencji WZW i wykluczyłoby dokonywanie przez RN oceny wykonania celu przez jego dorozumienie, na podstawie ogólnych albo nieprecyzyjnych wyznaczników. NIK zauważa, że niesprecyzowanie kryteriów realizacji tego celów zarządczych stwarzało możliwości niejednoznacznego odniesienia się do niego w sprawozdaniu z realizacji celów zarządczych sporządzonym przez Prezesa oraz utrudniało obiektywną weryfikację przez RN stopnia realizacji tych celów zarządczych.

2. Niezgodnie z postanowieniami § 2 uchwały nr 1/2017 RN MEC, pomimo niezrealizowania w 2022 r. celu zarządczego nr 3 „utrzymanie płynności finansowej, dodatniego wskaźnika rentowności”, RN podjęła uchwałę nr 6/2023 z dnia 12 czerwca 2023 r., w której przyznała Prezesowi Zarządu część zmienną wynagrodzenia w wysokości 7 266,24 zł brutto³³, uznając tym samym, że ww. cel został zrealizowany. Wskaźnik rentowności Spółki w 2022 r. był ujemny - spółka odnotowała stratę netto. W związku z błędną oceną przez RN realizacji celu zarządczego nr 3 wynagrodzenie z tytułu części zmiennej wynagrodzenia zostało zawyżone o 2 179,87 zł brutto (1 486,72 zł netto).

(akta kontroli str. 123-126, 257, 345-346, 352-353)

Przewodniczący RN podał w złożonym wyjaśnieniu, że błąd, który pojawił się w sprawozdaniu zarządu z wykonania celów zarządczych za 2022 r. został przeniesiony do sprawozdania RN. Przewodniczący RN wyjaśnił, że Prezes Zarządu skoncentrował się na celu zarządczym nr 1, który ma decydujący wpływ na wielkość wyliczonego wynagrodzenia zmiennego, a nieuwzględnienie przez zarząd i radę nadzorczą w obliczeniach KWZ braku wykonania celu zarządczego nr 3 spowodowane było niedopatrzeniem.

³³ Netto: 4.953,74 zł

Prezes Zarządu wyjaśnił, że nieuwzględnienie w obliczeniach KWZ umniejszenia związanego z niezrealizowaniem trzeciego celu zarządczego wynikało wyłącznie z przeoczenia i błędu matematycznego, gdyż główny nacisk położony został na niewykonanie celu zarządczego numer jeden.

(akta kontroli str. 347-362)

3. W umowach o świadczenie usług zarządzania zawartych w latach 2018-2023³⁴ przez Radę Nadzorczą reprezentowaną przez jej Przewodniczącego, Prezesowi Zarządu przyznano dodatkowe uprawnienie w postaci płatnej przerwy w świadczeniu usług zarządzania w wymiarze 26 dni na każdy rok kalendarzowy, które to nie zostało przyznane uchwałą nr 4/2017 NZW MEC określającą zasady kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego Spółki wraz z jej zmianami.

(akta kontroli str. 24-25, 40, 52, 66)

W latach 2018-2023 Spółka wypłaciła Prezesowi wynagrodzenie za czas płatnej przerwy w świadczeniu usług zarządzania w łącznej kwocie 72 267,83zł.

(akta kontroli str. 353-354)

Przewodniczący RN podał w złożonym wyjaśnieniu, że realizacja przerw w świadczeniu pracy przez Prezesa Zarządu następowała w oparciu o § 2 ust. 5 umowy o świadczenie usług zarządzania zawartej między Prezesem Zarządu, a Radą Nadzorczą. Umocowanie RN do zawarcia przedmiotowej umowy, zgodnie z wyjaśnieniami Przewodniczącego RN, wynikało z § 6 uchwały nr 4/2017 NZW MEC, który stanowi że „wykonanie uchwały powierza się Radzie Nadzorczej Spółki”. Ponadto w podstawie prawnej tej uchwały wskazano § 17 ust. 6 pkt 2 umowy spółki, który odnosi się do kompetencji RN w zakresie ustalania zasad i wysokości wynagradzania członków Zarządu Spółki. Postanowienie § 17 ust. 6 pkt 2 umowy Spółki stanowi, że „do kompetencji Rady Nadzorczej, poza sprawami przewidzianymi postanowieniami Kodeksu spółek handlowych lub innych ustaw należy w szczególności: powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Spółki oraz ustalenie zasad i wysokości ich wynagrodzenia”. Przewodniczący RN przywołał dodatkowo postanowienie § 5 lit. c Regulaminu RN, który stanowi że „do kompetencji Rady Nadzorczej należy ponadto: zawieranie i rozwiązywanie umów o pracę lub innych umów cywilnych z członkami Zarządu MEC oraz wykonywanie innych czynności związanych ze stosunkiem pracy wobec członków Zarządu MEC. Stosowne dokumenty podpisuje Przewodniczący Rady Nadzorczej lub inny jej członek umocowany decyzją Rady”.

Przewodniczący RN podkreślił, że postanowienia ustawy o zasadach kształtowania wynagrodzeń osób kierujących niektórymi spółkami nakładały obowiązek doprowadzenia do głosowania przez walne zgromadzenie spółki projektów uchwał w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego i członków organu nadzorczego spółki zgodnie z ustawą oraz oddaniu głosów za ich uchwaleniem. Składający wyjaśnienia podkreślił, że art. 5 cytowanej ustawy wskazywał, iż uchwała w sprawie kształtowania wynagrodzeń przewiduje jej elementy obligatoryjne i fakultatywne. Poza elementami obligatoryjnymi - normowanie wszelkich pozostałych spraw pozostawione zostało w gestii spółek. W ocenie składającego wyjaśnienia, Spółka mogła, ale nie musiała ich uregulować w uchwale w sprawie kształtowania wynagrodzeń. Uchwała nr 4/2017 NZW MEC określała obligatoryjne założenia wynagrodzenia organu zarządzającego spółki, ale odnosiła się również do kompetencji Rady Nadzorczej, w tym w zakresie znajdujących umocowanie w umowie Spółki.

³⁴ § 2 ust. 5 umów.

Przewodniczący RN podkreślił, że art. 203¹ KSH, który wskazuje, że uchwała wspólników może ustalać zasady wynagradzania członków zarządu, w szczególności maksymalną wysokość wynagrodzenia oraz przyznawania członkom zarządu prawa do świadczeń dodatkowych lub maksymalną wartość takich świadczeń. Ponadto, jak podkreślił Przewodniczący RN, wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników do zawarcia umowy z członkiem zarządu. Przewodniczący RN podał ponadto, że Rada Nadzorcza stała na stanowisku iż uchwała nr 4/2017 NZW MEC przesądziła o odpłatnym charakterze pełnienia funkcji członka organu zarządzającego - prezesa zarządu spółki, a szczegółowe zasady dotyczące wysokości i wynagradzania członków zarządu, wynikające z § 17 ust. 6 pkt 2 umowy spółki dawały Radzie Nadzorczej możliwość ich uszczegółowienia. Podał ponadto, że istotna jest treść art. 203 (1) zd. 2 KSH, który odwołuje się do rozwiązania wynikającego z art. 210 § 1 KSH, który stanowi, że „w umowie między spółką a członkiem zarządu oraz w sporze z nim spółkę reprezentuje rada nadzorcza lub pełnomocnik powołany uchwałą zgromadzenia wspólników”. Użyte w zdaniu 2 art. 203¹ KSH stwierdzenie iż wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników do zawarcia umowy z członkiem zarządu, według wyjaśnień Przewodniczącego RN, wiedzie do wniosku, że słowo "organ" oznacza radę nadzorczą lub zgromadzenie wspólników. W ocenie składającego wyjaśnienia, zdanie to zawiera normę bezwzględnie obowiązującą wskazującą, że wynagrodzenie członków zarządu zatrudnionych na podstawie umowy o pracę lub innej umowy określa organ albo osoba powołana uchwałą zgromadzenia wspólników do zawarcia umowy z członkiem zarządu.

Przewodniczący RN podkreślił, że w trakcie transformacji stosunku pracy członka zarządu na zasady określone w ustawie o wynagrodzeniach w spółkach właściciel Spółki w rozmowach z Przewodniczącym RN wyrażał wolę, aby nowe zasady wynagradzania członka organu zarządzającego nie odbiegały od zasad obowiązujących wcześniej w umowie o pracę. Ponadto, jak podał Przewodniczący RN, rozmawiając o przerwach w świadczeniu usług - sugerował również, aby te przerwy nie miały negatywnego wpływu na wysokość wynagrodzenia członka organu zarządzającego.

(akta kontroli str. 347-362)

NIK zauważa, że Prezes Zarządu w latach 2018-2023 nie był zatrudniony na podstawie umowy o pracę, w związku z czym nie przysługiwało mu prawo do urlopu wypoczynkowego na podstawie przepisów prawa pracy. Wypłacanie zarządzającemu wynagrodzenia za czas, w którym nie świadczył usług zarządzania wymagało uprzedniego przyznania przez ZW stosownego świadczenia dodatkowego. NIK wskazuje że art. 203¹ Ksh, służy wzmocnieniu nadzoru właścicielskiego w Spółce, a zastosowanie tego przepisu ma szczególne znaczenie w spółkach w których funkcjonuje rada nadzorcza posiadająca, na podstawie umowy spółki, kompetencje w zakresie ustalania wynagrodzeń członków zarządu.

NIK wskazuje że umowa spółki odnosi się do stanu prawnego obowiązującego przed wejściem w życie ustawy o wynagrodzeniach w Spółkach. W § 17 ust. 6 pkt 2 umowy Spółki zawarto postanowienia z których wynikało, że do kompetencji Rady Nadzorczej, poza sprawami przewidzianymi postanowieniami Kodeksu spółek handlowych lub innych ustaw, należy w szczególności: powoływanie i odwoływanie członków Zarządu Spółki oraz ustalenie zasad i wysokości ich wynagrodzenia. Organy Spółki nie podjęły działań na rzecz zmiany umowy spółki poprzez dostosowanie jej postanowień do uchwały nr 4/2017 NZW MEC podjętej na podstawie przepisów ustawy o wynagrodzeniach w spółkach. Zgromadzenie wspólników, realizując dyspozycję wynikającą z art. 21 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniach

w spółkach, uchwałą nr 4/2017 NZW MEC, w 2017 r. określiło zasady kształtowania wynagrodzeń członków organu zarządzającego Spółki.

(akta kontroli str. 10, 19)

Prezes Zarządu i Przewodniczący RN podali w złożonym wyjaśnieniu, że sugerując się zarówno zapisami umowy Spółki z dnia 15.01.2016r. jak i uchwałą nr 4/2017 NZW MEC oraz zapisami ustawy o wynagrodzeniach w spółkach nie widzieli powodów do zmiany umowy Spółki. Składający wyjaśnienia podkreślili, że wszelkie zamiary i działania Rady Nadzorczej każdorazowo przed ich podjęciem szczegółowo konsultowane były z właścicielem Spółki - przedstawicielem Gminy, tj. Burmistrzem i podejmowane lub realizowane były za jego zgodą i wiedzą.

(akta kontroli str. 367-368)

4. Postanowienia § 3 ust. 1 pkt 3 uchwały nr 4/2017 NZW MEC w odniesieniu do postanowień dotyczących przesłanek wypłacania Prezesowi Zarządu odprawy nie w pełni zabezpieczały interesy Spółki i nie były zgodne z art. 7 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach. Nie zastrzeżono bowiem, że odprawa będzie przysługiwała zarządowi, gdy umowa zostanie rozwiązana jak i wypowiedziana przez Spółkę. Tego rodzaju postanowienia zamieszczono w § 12 umów o świadczenie usług zarządzania, zawartych w imieniu RN przez jej Przewodniczącego, powodując że umowy te nie były spójne z uchwałą nr 4/2017 NZW MEC.

(akta kontroli str. 39-63)

Przewodniczący RN podał w złożonym wyjaśnieniu, że w umowach o świadczenie usług zarządzania, w § 12 wskazywano, że „w przypadku rozwiązania lub wypowiedzenia Umowy przez Spółkę ..” albowiem RN stała na stanowisku, że pojęcia te są równoznaczne, a dotyczą jedynie formy rozwiązania stosunku umownego. Przewodniczący RN podkreślił, że w trakcie obowiązywania umów o świadczenie usług zarządzania nie doszło do sytuacji zastosowania zapisu § 12 ust. 1 i 2 umowy.

(akta kontroli str. 367)

OCENA CZĄSTKOWA

NZW i ZZW określiło zasady kształtowania wynagrodzeń dla członków organów zarządzającego i nadzorczego Spółki zgodnie z przepisami ustawy o wynagrodzeniach w spółkach i ustaw o finansach publicznych. Dla dwóch celów zarządczych RN nie uszczegółowiła obiektywnych i mierzalnych kryteriów oceny ich realizacji. Prezes Zarządu otrzymywał wynagrodzenie stałe i zmienne w wysokościach oraz według zasad określonych przez NZW i ZZW, jednak w jednym roku wynagrodzenie zmienne zostało zawyżone o 2 179,87 zł, z uwagi na błędne uznanie celu zarządczego za zrealizowany. W umowach o świadczenie usług w zakresie zarządzania Prezesowi Zarządu przyznano płatne przerwy w udzielaniu świadczeń w zakresie zarządzania pomimo braku stosownych uregulowań w uchwale NZW. Prezesowi Zarządu zapewniono możliwość korzystania z urządzeń technicznych oraz zasobów stanowiących mienie Spółki.

OBSZAR

2. Przestrzeganie przepisów o zasadach wynagradzania członków rady nadzorczej

Opis stanu faktycznego

2.1. Zasady kształtowania wynagrodzeń trzech członków RN MEC³⁵, w tym Przewodniczącego RN w latach 2018-2023, określały uchwały: nr 3/2017 NZW MEC, nr 9/2021 ZZW MEC i nr 1/2022 NZW MEC. Ustalono w nich miesięczne wynagrodzenie członków organu nadzorczego MEC, jako iloczyn przeciętnego

³⁵ Zgodnie z art. 215 § 1 ustawy z 15 września 2000 r. Kodeks spółek handlowych. Dz.U. 2024 poz. 18, rada nadzorcza składa się co najmniej z trzech członków. powoływanych i odwoływanych uchwałą wspólników

miesięcznego wynagrodzenia oraz mnożnika wynoszącego: dla przewodniczącego RN odpowiednio: 0,3³⁶, 0,45³⁷ i 0,50³⁸, a dla pozostałych członków RN odpowiednio: 0,25, 0,35 i 0,39. Wartości ustalone w uchwałach nie przekraczały mnożników określonych w art. 10 ust. 1 pkt 1 i pkt 2 oraz ust. 2 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach dopuszczalnych ze względu na skalę działalności Spółki. Uchwały te nie regulowały zasad naliczenia wynagrodzenia w przypadku powołania lub odwołania członka rady nadzorczej w trakcie miesiąca lub w przypadku jego nieobecności na posiedzeniu rady. Takich uregulowań nie zawarto też w regulaminie RN. W badanym okresie wystąpił jeden przypadek rezygnacji i jeden przypadek powołania członka RN w trakcie miesiąca. W związku z tym, wyliczając wynagrodzenie dla tych osób wzięto pod uwagę ilość dni miesiąca, w których członkowie RN faktycznie pełnili swoje funkcje. Członkowi RN pełniącemu funkcję do 17 lutego 2019 r. naliczono za ten miesiąc wynagrodzenie za 11 dni roboczych³⁹. Członkowi RN pełniącemu funkcję od 4 marca 2019 r., wynagrodzenie za ten miesiąc, analogicznie jak w poprzedniej sprawie, naliczono za 20 dni, czyli za faktyczny okres wykonywania funkcji w tym miesiącu⁴⁰.

(akta kontroli str. 303-306, 320-332)

Łączna wartość wypłaconych członkom RN wynagrodzeń za lata 2018-2023 wyniosła 314 058,16 zł brutto. W poszczególnych latach ww. okresu było to odpowiednio: 42 276,36 zł, 41 728,48 zł, 42 276,36 zł, 53 065,53 zł, 67 069,47 zł i 67 641,96 zł. Miesięczne wynagrodzenie członków RN, w tym Przewodniczącego, w okresach uregulowanych ww. uchwałami⁴¹ wyniosło odpowiednio: 1 100,95 zł i 1 321,13 zł, 1 541,32 zł i 1 981,70 zł oraz 1 717,47 zł i 2 201,89 zł. Wysokość wynagrodzenia członków RN określona w obowiązujących uchwałach w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków RN była zgodna z art. 10 ust. 1 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach oraz przepisami ustaw o budżetach.

W okresie objętym kontrolą, kwoty naliczonych i wypłaconych wynagrodzeń nie przewyższały maksymalnej kwoty wynagrodzenia miesięcznego określonego w art. 10 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wynagrodzeniach. Wynagrodzenia członków RN były naliczane i wypłacane zgodnie z § 1 uchwał Zgromadzenia Wspólników nr: 3/2017, 9/2021 i 1/2022, z uwzględnieniem zamrożenia podstawy wymiaru na poziomie obowiązującym w 2017 r. stosownie do przepisów ustaw o budżetach.

(akta kontroli str. 311-315, 333)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

NIK ocenia pozytywnie realizację zadań w zakresie wynagradzania członków RN. Wynagrodzenia były ustalane i wypłacane z uwzględnieniem art. 10 ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach z uwzględnieniem ustaw o budżetach oraz uchwał NZW i ZZW w sprawie zasad kształtowania wynagrodzeń członków RN.

IV. Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o podjęcia działań mających na celu:

³⁶ Obowiązującego od 1 lutego 2017 r. do 31 maja 2021 r.

³⁷ Obowiązującego od 1 czerwca 2021 r. do 31 stycznia 2022 r.

³⁸ Obowiązującego od 1 lutego 2022 r. i nadal.

³⁹ Wyliczenie wynagrodzenia za m-c luty 2019 r. 1.100,95 zł: 20 dni m-ca 11/2019 = 55,05 zł. 55,05 zł. x 9 dni niepełnienia funkcji członka RN = 495,45 zł. 1.100,95-495,45 = 605,50 zł brutto.

⁴⁰ Wyliczenie wynagrodzenia za m-c marzec 2019 r. 1.100,95 zł. : 21 dni m-ca III/2019 = 52,43 zł, 52,43 zł. x 1 dzień niepełnienia funkcji członka RN = 52,43 zł. 1.100,95-52,43 = 1.048,52 zł. brutto umowa z art.13 pkt 7

⁴¹ Tj. 2018-2021 (do maja), 2021 r. (od czerwca) – 2022 r. (do stycznia), 2022 r. (od lutego) – 2023 r. (do grudnia).

- 1) określenie dla celów zarządczych nr 2 i 4 skonkretyzowanych i mierzalnych kryteriów oceny ich realizacji umożliwiających ewaluację poziomu osiągnięcia tych celów i zasadności przyznanego wynagrodzenia w danym roku obrotowym.
- 2) uregulowanie przez ZW zasad przyznawania i korzystania z płatnej przerwy w świadczeniu usług zarządzania lub wyeliminowania z treści umów o zarządzanie postanowień dotyczących prawa do tego świadczenia dodatkowego,
- 3) podjęcie działań mających na celu odzyskanie przez Spółkę równowartości świadczeń dodatkowych, które nie zostały przewidziane w uchwale nr 4/2017 NZW MEC oraz kwoty wynagrodzenia zmiennego wypłaconego w zawyżonej wysokości.
- 4) dostosowanie treści uchwały nr 4/2017 NZW MEC w zakresie prawa do odprawy do treści art. 7 ustawy o wynagrodzeniach w spółkach.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania NIK o
sposobie wykonania
wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 27 maja 2024 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontrolerzy

Dyrektor

Zbigniew Truszkowski
specjalista kontroli państwowej

z up. Zuzanna Kaźmierczak
p.o. wicedyrektor Delegatury NIK w Poznaniu

.....
podpis

.....
podpis

Artur Piglas
p.o. wicedyrektor Delegatury NIK w Poznaniu

.....
podpis